

kommet en Forordning i Kiel — den saakaldte Kielerforordning af 1900 —, der gik ud paa at give alle disse tre Skolers Dimittenter Adgang til Universitetet, til det filosofiske Fakultet. Senere er der udkommet en Anordning, der giver ogsaa dem, som ikke have noget af de gamle Sprog, altsaa ikke Latin, Adgang til det juridiske Fakultet og til Officerseksamen, hvilket i Preussen slet ikke siger saa lidt endda. Naar der altsaa er givet dem, som slet ikke have noget af de gamle Sprog, Adgang til at tage Officerseksamen, kan man nok sige, at ogsaa den Retning inden for det preussiske Skolevæsen derved er fuldt ud anerkendt. Bestræbelserne for at indføre den tredie Retning med Undervisning i de moderne Sprog vinde jo Sejr trindt omkring i Verden, og denne Retning er bleven ganske nødvendig, hvis Nationen i det hele taget skal følge med i Kapløbet. Jeg nævnde i Fjor — det er altsaa ikke noget nyt, jeg siger her, uden for saa vidt som jeg ikke har sagt det i dette Ting —, at den franske Undervisningsminister har holdt en Tale, hvori han meget stærkt anbefalede i Frankrig at gaa til en saadan Retning uden de gamle Sprog, navnlig Latin. Det siger ikke saa lidt i Frankrig, thi blandt de romanske Nationer er det den franske, der fører an, og som derfor maatte ventes at ville holde paa det latinske Studium.

Det andet væsentlige Punkt, som blev gennemført ved Loven om højere Almenskoler, var det, at der ikke skulde undervises i fremmede Sprog før det 11te Aar. Ogsaa her ere efterhaanden Pædagogerne blevene enige om, at det er heldigt ikke alene under Hensyntagen til Barnenaturen, men ogsaa under Hensyntagen til, at man faar noget godt ud af Sprogstudiet, at begynde omtrent paa dette Tidspunkt. Den Mand, der vist først af alle har peget paa dette, er Pædagogen Johan Amos Comenius. Jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem ikke er ukendt med hans Navn, skønt han ganske vist ikke er død for nylig — han levede omtrent paa Christian den 4des Tid og døde omtrent samtidig med Frederik den 3die. Denne Mand kæmpede ihærdigt for, at Skolen skulde inddeles i Afsnit, saaledes at Barnet fik den første Undervisning hos Moderen — Moderskolen kaldte han det. Det andet Afsnit af Undervisningen kaldte han Modersmaalsskolen, idet han kæmpede for, at Undervisningen i fremmede Sprog ikke skulde paabyrdes Barnet inden det 11te til 12te Aar eller saa. Det tredie Afsnit var saa Latinskolen

og det fjerde Akademiet. Disse Ideer, som han fremsatte med stor Dygtighed og megen Vægt, vandt allerede megen Tilslutning i hans Tid, men de have vundet stærkere og stærkere Tilslutning siden, saa at de have sejret trindt omkring og nu ogsaa sejret her ved Gennemførelsen af Almenskolen. Jeg tror, at det er saa langt fra, at det vil medvirke til, at vort Folks Dannelse, Kundskab og Viden vil gaa ned ad, at det tværtimod nok skal medvirke til, at der bliver Opgang i saa Henseende. Hvis det ærede Medlem virkelig har for Øje, at det skal være Maalet — og det har jeg, naar det kommer til Stykket, ikke Grund til at tvivle om — tror jeg, at han, forudsat at han faar Lov at leve, som vi alle haabe, vil komme til at se, at denne Skolelov skal hjælpe til, at vort Folk bliver dygtigere endnu, end det hidtil har været. Ganske vist, jeg ved, at ved Love kan man ikke omskabe sit Folk, ved Love kan man ikke gøre Mennekeheden bedre. Der er mange, der have en saadan Tro, som jo er den rene, skære Overtro. Vil man have en god Skole her i Landet, kommer det først og fremmest an paa, at man har dygtige Lærere og selvfølgelig ogsaa flinke Elever, thi uden et godt Materiale kan man ikke udrette noget stort. Det er i første Instans Lærerne og Eleverne, det kommer an paa, men det, som denne Lov kan gøre, er at give fri Plads for, at disse Lærere og Elever i Mellemskolen og Gymnasiet kunne højne Undervisningen og Uddannelsen, saaledes at vort Folks Udvikling kan stige netop i hvad det ærede Medlem nævnte: Dannelse, Kundskab og Viden.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds kom ogsaa med den Hensigt i Almindelighed, som Justitsministeren nu har talt om, at Justitsministeren eller muligvis Kultusministeren — det ved jeg ikke — skulde have forsøgt paa at faa Højesteret til at gaa lidt hurtigere frem med Sagen „Mureren“, og jeg skal ikke komme dybere ind paa det. Justitsministeren har jo svaret derpaa, men jeg vilde føle det som en Nedværdigelse for mig selv at gøre Forsøg i denne Retning. Højesteret er jo den tredie Statsmagt og er lige saa suveræn som de to andre Statsmagter, og ethvert som helst Forsøg i den Retning, som det ærede Medlem antydede, vilde være urigtigt og usømmeligt. Det er selvfølgelig heller ikke sket. Det ærede Medlem har tidt bebrejdet mig min Stilling i denne Sag, som nu har fundet sin Afslutning ved Højesteret, og han har be-